

Αἱ περιποιήσεις καὶ αἱ θωπεῖαι τῆς Ζουάννας κρατοῦσιν αὐτὴν εἰς τὴν ζωὴν. Ἡ ἔπαυλις τοῦ Πενοῦ ἀνικοδομήθη, οἱ δὲ τάφοι τῶν φονέων καὶ τῆς νέας καὶ ἀγνῆς μάρτυρος κοσμοῦνται πάντοτε εὐλαβῶς ὑπὸ σωρείας ἀνθέων.

*Κ

ΤΕΛΟΣ

Φ. ΣΧΙΦΚΟΡΝ

ΟΘΕΛΛΟΣ ΙΑΘΕΙΣ

Διήγημα

[Τέλος]

Σύντομος συνεννόησις μεταξὺ τῶν γυναικῶν ἤρκεσεν ὅπως μοὶ παράσχωσί θέσιν ἀναπαυτικὴν πλησίον τῆς πυρᾶς, ὅθεν μεθ' ὅλης τῆς ἀναπαύσεώς μου ἡδυνάμην νὰ παρατηρῶ τὰ πέριξ. Κατ' ἐγγύριον ἔθιμον, τὸ δωμάτιον ἦτο ἐκτάκτως καθαρὸν· οἱ τοῖχοι ἡσθεστωμένοι, τὸ πλίνθινον ἔδαφος σαρωμένον, τὰ χαλκίνα ἐπὶ τῆς ἐστίας σκευὴ ἐξήστραπτον ὡς χρυσὸς καὶ τὰ ἀλιευτικὰ ἐργαλεῖα ἐπὶ τοῦ τοίχου σχεδὸν συμμετρικῶς τοποθετημένα.

Ὅσον δ' ἀφορᾷ τὴν εὐμάρειαν καὶ τὸν κόσμον ὑπῆρχον, ἐκτός τῶν ἀπολύτων ἀναγκαιῶν, καὶ συνήθη τινὰ εἰκονίσματα τῆς Παναγίας μετὰ λυχνίας καίουσας πρὸ αὐτῶν, ἀλλὰ βεβαίως καὶ ἐνταῦθα τόσον ὀλίγον, ὅσον καὶ ἐν πάσῃ ἄλλῃ οἰκίᾳ ἀλιέων· ἐν τούτοις, ἡ ἑλλειψις αὕτη ἐπληροῦτο ἐν τῷ οἴκῳ τῆς Ἀγγελικῆς, ἐφ' ὅσον αὕτη εὐρίσκετο αὐτόθι.

Καὶ οὐ μόνον ἡ καλλονὴ τῆς συνήγει εἰς τοῦτο, ἀλλὰ καὶ ἡ νεανικὴ καί, οὕτως εἰπεῖν, νεαρὰς γυναικὸς χάρις, ἥτις ὑπῆρχεν εἰς τε τὰς κινήσεις τῆς καὶ εἰς τὴν γλυκεῖαν καὶ ἀγνὴν τῶν θελητικῶν χαρακτήρων τῆς ἑκφρασίν, καὶ παρευθὺς μ' ἔκαμε νὰ κατανοήσω τὴν ἐκλογὴν τοῦ ἀγρότου ποιητοῦ μου.

Ἦτο μαγευτικὸν νὰ βλέπη τις, ὅταν ἐπαιζεν ἡ Ἀγγελικὴ μετὰ τοῦ μικροῦ Μόνδου (συντομία τοῦ Ἐδμόνδου,) ὅπως βεβαίως ἐννοεῖται τὸ παιγνίδιον νεαρᾶς μητρός, καὶ ὁ ἀργυρόηχος γέλως ἀφοπλίων προσεῖλκυεν οὐ μόνον ἐμέ, ἀλλὰ καὶ τὴν σοβαρῶς ἔσωθεν ὀρώσαν γραῖαν, οὕτως ὥστε χαρὰ καὶ παιδρότης ἐπλήρου ὅλον τὸ δωμάτιον. Βεβαίως δίκαιον εἶχον νὰ φθονῶσι τὸν Πιῶτην, ἂν καὶ αὐτὸς ἀκριβῶς ὁ φθονούμενος ἔρριπτε τὴν μόνον σκιὰν εἰς τὴν ἡλιακὴν λαμπρότητα τοῦ μικροῦ οἰκίσκου.

Πολλάκις δ' εἶχον παρατηρήσῃ τὴν ἀνῆσυχον προσοχὴν τῆς Ἀγγελικῆς, ὅταν μετὰ τῶν ἀντηχουσῶν τοῦ ἀνέμου συστροφῶν εἰσέδυνε εἰς τὸ δωμάτιον κρότος βηματικῶν, καὶ ὅτε τέλος ἔφθασεν ὁ σύζυγός της, τότε ἐξέλιπον καὶ ἡ εὐθυμία καὶ ἡ παιδρότης, καὶ ὁ μικρὸς οἰκίσκος ἐφάνη

αἰφνης ξηρὸς καὶ μελαγχολικὸς ὡς φυλακὴ.

Μὲ τεθορυβημένον ὕφος, συμπεφυρμένην κόμην καὶ συρόμενον βῆμα, εἰσερχόμενος ἐχαίρεισε μηχανικῶς καὶ μόνον διὰ τῆς ἐρωτήσεώς μου ἂν συνέβη δυστύχημά τι, ἐφάνη λαβὼν συνειδήσιν τῶν περικυκλούντων αὐτόν.

— Δυστύχημα, ἀφεντικό;... ὦ! ὄχι! ἀπῆντησεν ὡς εἰ σκεπτόμενος, πρῶτα συνέβαιναν τέτοια, ἀλλ' ἀφοῦ ἔνας κακοῦργος ἐμόλυνε τὴ θάλασσα, κἀνένας τίμιος ἄνθρωπος δὲν θέλει πλέον νὰ πνιγῇ. Ὅλοι, ὅλοι ἐπέστρεψαν στεγνοὶ-στεγνοὶ· σὰν ῥέγγες 'ς τὸ βαρέλι, καὶ τώρα γελοῦν καὶ χαίρονται, γιατί ξέρουν πῶς καλλίτερα εἶνε νὰ κάθεται κἀνεὶς μεσ' 'ς τὸ σπιτάκι του 'ς τὴ ζέστη, παρὰ ν' ἀναποδυρίζεται μεσ' 'ς τὴ θάλασσα ἀπὸ ἑνα ἀδέξιο βαρκάρη!

Μετὰ τὰς λέξεις ταύτας ὁ Πιῶτης ἐκάγχασε καὶ λαβὼν ἐπὶ τῶν γονάτων τὸ δειλὸν βρέφος ἀνεφώνησε:

— Τώρα θὰ παίξωμε καὶ λιγάκι, ἔ, Μόνδο; Χόπ! Χόπ!

Τὸ ἐρωτηματικὸν βλέμμα μου συνήνησεν τὴν Ἀγγελικὴν, ἥτις ἀπεκρίθη εἰς αὐτὸ διὰ κατηφορᾶς κλίσεως τῆς κεφαλῆς, δεικνύουσα ἅμα τὸ παράθυρον, ὅπερ ἐπληττε σφοδρῶς ὁ ἀνεμος, ὥστε ἤθελε νὰ εἴπῃ ὅτι τοῦ Πιῶτη ἡ κατάστασις εὐρίσκετο εἰς σχέσιν μετὰ τῆς ἔξωθι καταιγίδος.

Ὅντως, δὲν παρήλθε πολὺς χρόνος, καὶ οὗτος ἐκπληκτὸς ἔτεινε τὸ οὖς κατὰ τινα σφοδρὸτάτην τοῦ ἀνέμου στροφὴν καὶ εἶπεν ἀπωθὼν κατὰ μέρος τὸ παιδίον, ὡς ὁμιλῶν μετὰ τινος ἀοράτου εἰς ἡμᾶς προσώπου:

— Καλὰ, καλὰ, ἀκούω, ἔξέρω πῶς κακοῦργος ἄνθρωπος δὲν πρέπει νὰ κάθεται κοντὰ 'ς τὴ φωτιὰ, καλὰ λοιπόν, ἔρχομαι! Ἐπειτα τί εἶνε μετὰ πληγὴ 'ς τὸ κεφάλι, ὅταν πληρωθῇ καλὰ; Πιὲ ἕνα ποτῆρι κρασί νὰ γείνης ἄνδρας—χὰ χὰ!!

Καὶ ἀπῆλθε χωρὶς ν' ἀκούσῃ τὴν σπαρξικάρδιον πρόσκλησιν τῆς νεαρᾶς γυναικός, ἥτις ἤθελε νὰ τὸν ἀκολουθήσῃ, ἀλλ' ἐκρατήθη ὑπὸ τῆς μητρός.

— Ἀφισέ τον, ἀφισέ τον! εἶπε, τὸ κρασί τοῦ κάνει καλὸ, καλλίτερα ἔχω νὰ τὸν βλέπω μεθυσμένον παρὰ ἔτσι δὲ κακωμένο· κάνε τὸ σταυρό σου, παιδάκι μου, κάνε τὸ σταυρό σου· ἡ Παναγία μᾶς ἔστειλε τὴ δυστυχία, καὶ αὕτη μόνο ἔμπορεῖ νὰ τὴν βγάλῃ πάλι ἀπὸ τὸ σπιτάκι μας.

Ἐν τῷ τόνῳ τῶν λόγων τούτων ὑπῆρχε οὐχὶ ἀκατάληπτος τις μομφή, ἥτις τόσον ζωηρῶς ἐπληξεν καὶ τὴν νεαρὰν γυναῖκα, ὥστε αὕτη ὡς ἐκλυτός ἐγονυπέτησεν, ἐκτύπησε τὰς χεῖρας ἐπὶ τοῦ προσώπου καὶ ἐξερράγη εἰς πικροὺς ὀλολυγμούς.

Ἡ μήτηρ τοῦ Πιῶτη—διότι αὕτη ἦτο ἡ γραῖα—ἐζήτησε προφανῶς νὰ ἐπιρρίψῃ τὸ σφάλμα τοῦ ὀξυθύμου νέου ἐπὶ τῆς νύμφης, ἥς ἡ συγκατάθεσις ἵνα χρησιμεύσῃ ὡς πρότυπον ἐσφυρηλάτησε βεβαίως τὸν πρῶτον κρῖνον τῆς ὁλης ἀλύ-

σεως τῆς δυστυχίας· καὶ τίς θὰ εἶχε τὸ θάρρος νὰ συνηγορήσῃ πρὸς τὴν μητρικὴν καρδίαν ἀπέναντι τοιούτου θρήνου;

Καὶ τὸ παιδίον κλαῖον ἔκρυψε νῦν τὸ πρόσωπόν του ἐν τῷ κόλπῳ τῆς μητρός, ἐνῶ ἡ γραῖα τεθλιμμένη ἐπορεύετο εἰς τὴν πυρὰν ἵνα ἐτοιμάσῃ τὸ φαγητόν. Ἡ παρουσία δὲ ξένου εἰς τοιαύτας περιστάσεις παρείχε βεβαίως ἄχθος εἰς τοὺς θρηνοῦντας.

Ὅθεν κατέλιπον τὴν νῦν ἡσυχον οἰκίαν καὶ διηυθύνθησαν πρὸς τὴν κατοικίαν μου, ἐν τῷ μέσῳ τῆς καταιγίδος, τοσοῦτον ὅμως κατεχόμενος ὑπὸ τῶν ἐντυπώσεων τῶν τελευταίων ὥρων, ὥστε μὴ οὐκ εἶχον πλέον εἰς τὴν μανίαν τοῦ καιροῦ. Ἡ τύχη τῶν ἀθῶων τούτων ἀνθρώπων, οἵτινες ὄντως ἦσαν γενναῖοι τὴν καρδίαν, καὶ ἐν τούτοις οὕτω δυστυχεῖς, ἔτι μᾶλλον μὲ ἀπησχόλει, καθόσον πρὸς στιγμὴν οὐδεμία ἐλπίς ὑπέφωσκε πρὸς εὐτυχὴ λύσιν.

Μόνον ὅταν, ἄνυκτος ἐπὶ μακρὸν ὦν ἐν τῇ κλίνῃ μου, ἐπεσκόπισα ὠρίμως, ἀπαξ ἔτι, ὅτι εἶχον μάθῃ, ἐπίστευσα ὅτι ἀνεκάλυψα ἀμυδρὰν ἐλπίδα. Κατὰ τὰς δηλώσεις τοῦ Πιῶτη δὲν εἶχε περιέλθῃ εἰς αὐτὸν βεβαία τις ἀγγελία θανάτου. Ἡ δ' ὑπόθεσις του ὅτι ὁ ζωγράφος εἶχεν ἀποθάνῃ, ἐστηρίζετο πρὸς τὸ παρὸν μόνον ἐπὶ τῆς πεποιθήσεως ὅτι ἡ δωρεὰ ἀντικειμένου οὕτω πολυτίμου, ὅσον ἦτο πρὸ τῶν ὀφθαλμῶν του ἡ εἰκὼν τῆς Παναγίας, μόνον διὰ τοῦ θανάτου τοῦ ιδιοκτήτου ἡδύνατο νὰ ἐξηγηθῇ.

Νὰ βεβαιωθῇ δὲ περὶ τούτου ἦτο πάντῃ δύσκολον, καθόσον ὁ ζωγράφος ἦτο γνωστὸς εἰς τὸ νεαρὸν ζεῦγος μόνον ὡς κύριος Ἐδμόνδος, καὶ ἐν τῇ ἐπιστολῇ του τοῦτο μόνον τὸ ὄνομα εἶχεν ὑπογράψῃ, ἀνευ ἄλλης τινὸς διευθύνσεως· ἐν τοσοῦτῳ δὲν ἀφῆκα νὰ μοὶ διαφύγῃ ἡ ὑποψόσκουσα ἐλπίς, ἀλλ' ἐπορεύθην ἤδη τὴν ἐπομένην πρωΐαν εἰς τὴν μικρὰν ἐκκλησίαν, ἥς ὁ σηκὸς περιεῖχε, κατὰ τοὺς λόγους τοῦ Πιῶτη, τὴν εἰκόνα τῆς Παναγίας. Αὕτη ἦτο ἐξόχως ἐπεξεργασμένη, ἀλλ' ὅμως εἰς ἐμὲ ἐνεποίησεν ἐντύπωσιν μᾶλλον ἔργου πρωτοπείρου ἢ τελείου ἀριστουργήματος. Τὸ κύριον ὅμως ἦτο ὅτι ἡ ὑπόθεσις μου ἐπεβεβαιώετο, καθόσον, μετ' ἀκριβῆ καὶ μακρὰν ἐξέτασιν, ἡδυνήθην νὰ διακρίνω, μετὰ προσεγγιζούσης πιθανότητος, τὸ ὄνομα Ἐδμόνδος Βάλτερ, κεκρυμμένον ἐν τοῖς ἐζωγραφημένοις ἀραβουργήμασι τάπητος, παρὰ τοὺς πόδας τῆς Παναγίας.

Διὰ τῆς ἀνακαλύψεως ταύτης, καὶ τῇ βοηθείᾳ λεζικῶν τῶν καλλιτεχνῶν, παρὰ βιβλιοπώλου ληφθέντος, ἀπετάθην τώρα πλέον κατ' εὐθείαν πρὸς τὸν ζωγράφον, οὗτινος ὡς τόπος διαμονῆς ἐσημειοῦτο τὸ Σλεσβίγον, ἀλλ' ἀπέκρυφα ἀπὸ τῶν φίλων μου τὴν ἀπόπειραν ταύτην, ἵνα μὴ διεγείρω προῶρις ἐλπίδας διὰ τὴν ἐκπλήρωσιν τῶν ὁποίων οὐδὲν ἄλλο στήριγμα εἶχον εἰμὴ τὴν γνωστὴν μοὶ ἀστάθειαν καὶ ἐλαφρότητα τῆς φύσεως τῶν καλλιτεχνῶν.

Χωρὶς νὰ προδῶσω τὸ λυπηρὸν μυστι-

κόν του Πιώτη, ἐζήτησα παρὰ τοῦ ἀγνώστου μοι συμπατριώτου νὰ δώσῃ μόνον σημεῖα ζωῆς. Ἰνα ἐξαγάγῃ ἐκ τῆς ψυχῆς ἐνὸς ἀγαθοῦ ἀνθρώπου τὸν ἔλεγχον, ὅτι ἡ ἀδεξιότης ἢ ἀπροσεξία αὐτοῦ ἐπροξένησε τὸν θάνατον εἰς τὸν εὐεργέτην του, ἀπέστειλον τὴν ἐπιστολὴν μετ' αἰτήσεως πρὸς τὴν ἀρμοδίαν ἀρχὴν καὶ περιέμενον πλέον τὸ ἀποτέλεσμα μετ' εὐνοήτου προσδοκίας.

Καίτοι μυριάκις ἔλεγον κατ' ἑμαυτόν, ὅτι εὐλογώτερον ἦτο ν' ἀναμένω ἐπιθεβαίωσιν τοῦ θανάτου του, ἐν τούτοις, στηριζόμενος ἐπὶ τῆς γερμανικῆς ἐπιμονῆς τοῦ συμπατριώτου, προσεδόκων μετὰ πλείονος ἀνυπομονησίας, καθ' ὅσον καὶ ἡ Ἀγγελικὴ, κατὰ τινα ἐπίσκεψιν, ἀνεκοίνωσέ μοι ὅτι ἡ κατάστασις τοῦ συζύγου τῆς ἐδεινούτο ἀπὸ ἡμέρας εἰς ἡμέραν.

Ἡ «θυμωμένη Παναγία» ἐπαρουσιάζετο καθ' ὕπνον καὶ καθ' ἡπάρ πρὸ τῶν ὀφθαλμῶν τοῦ ἐν τῇ παιδικῇ πίστει τοῦ ρωμαϊκοῦ λαοῦ αὐξηθέντος, βάσανος, τοσοῦτον ὀλεθριώτερον ἐπιδρώσα, καθόσον ὁ ἀνὴρ ἐν τῷ ἐπαγγέλματί του, τῷ πλήρει κινδύνων καὶ ἐνίοτε μάλιστα ὄλην τὴν δύναμιν αὐτοῦ ἀπαιτοῦντι, ὥφειλεν ἀνευ ὠφελείας καὶ μόνος νὰ διέρχεται ὀλοκλήρους ἡμέρας ἐν ἀνοικτῷ πελάγει. Ἐν τῇ διηνεκεί δὲ σιγῇ τῆς τοιαύτης ἀπομονώσεως ἤκουε καθ' ἑκάστην ὥραν τὴν ἐν τῷ στήθει του φωνήν, ἥτις ἀδιαλείπτως τῷ ἐψιθύριζεν :

— Ἀτιμε, ἐκπλυνον τὸ ἀμάρτημά σου, πρὶν ἐπιπέσῃ ἐπὶ σέ καὶ τοὺς ἰδικούς σου ἡ ὀργὴ τοῦ Θεοῦ.

Τρεῖς ἐβδομάδες εἶχον παρέλθῃ, ὅτε τέλους ὁ τοσοῦτον ποθητὸς ταχυδρόμος εἰσῆλθεν εἰς τὸ δωμάτιόν μου καὶ μοι ἐνεχείρισεν ἐπιστολὴν ἐξ Ἀμβούργου. Μετὰ σπουδῆς ἠνέψα ταύτην καὶ ἔρριψα τὸ βλέμμα εἰς τὴν ὑπογραφὴν, ἐνθα ἦτο γεγραμμένον διὰ καθαρῶν καὶ εὐκρινῶν χαρακτῆρων τὸ ὄνομα «Ἐδμόνδος Βάλτερ»!

Ἀνέπνευσα ὡς ἀπὸ ἐφιάλτου ἀπαλλαγείς· ζῇ ὁ ἐλαφρόνους, ὁ κακοήθης, εἶπον καὶ ἀνέγνω νῦν παρηγορημένος τὰς τέσσαρας πυκνῶς γεγραμμένας σελίδας. Ἀλλὰ παρὲν ἐζήτησα συγγνώμην παρὰ τοῦ ἀνθρώπου· βαρεῖαν ὄντως καὶ ἐπικίνδυνον ἀσθένειαν εἶχε κατορθώσῃ νὰ διαφύγῃ καὶ ὥφειλε τὴν διάσωσίν του εἰς τὰς συντόνους φροντίδας κυρίας τινός, θυγατρὸς ἐνὸς Γερμανο-Ἀμερικανοῦ, ἣν εἶχε γνωρίσῃ κατὰ τὸ ταξίδιον, καὶ μετὰ δεκαπέντε ἡμέρας ἀπὸ τῆς ἀναρρώσεώς του ἀπήγετο ὡς σύζυγος τῆς ὡραίας Σαμαρίτιδος ἀναμέσον τοῦ Ὁκεανοῦ εἰς τὴν πατρίδα αὐτῆς πρὸς τελειότεραν θεραπείαν αὐτοῦ.

Ἀπέναντι τοιούτων πραγμάτων ἡ ἐξάλειψις τῶν προτέρων συμβάντων ἐκ τῆς μνήμης τοῦ καλλιτέχνου ἦτο τοσοῦτον φυσικὴ, καθόσον καὶ ἡ ἀνάμνησις τῆς εἰκόνης τῆς Παναγίας, ὡς οὗτος προσέθετεν εἰς τὰς διακοινώσεις ταύτας, οὐδαμῶς ἱκανοποιεῖ τὸν ποιητὴν τῆς ἐν τῇ νῦν καλλιτεχνικῇ αὐτοῦ θέσει.

Ἡ μετ' εὐγενεστάτου δὲ τρόπου γε-

γραμμένη ἐπιστολὴ του κατέληγε μετὰ τοὺς φιλικούς ἀσπασμούς πρὸς τὸ ζεύγος Πιώτη καὶ μετὰ τὴν διαβεβαίωσιν ὅτι τὴν εὐτυχίαν, ἥς ἀπολαύει μετὰ τῆς νεαρᾶς συζύγου του, ἀναμφιβόλως ἠθελεν ἀγοράσῃ ἀνθ' ἐνὸς νέου ναυαγίου, ὡς τὸ ἐπὶ τοῦ Ἀδρίου.

Χωρὶς οὐδὲ στιγμὴν νὰ περιμείνω, ἔδραμον μετὰ τὴν ἐπιστολὴν ἐν τῷ θυλακίῳ κάτω εἰς τὴν παραλίαν, ἐνθα, ὡς ἐγνώριζον, ἠθελον εὐρὴ ἀφεύκτως τὸν Πιώτην. Ἡ λέμβος του εἶχεν ὑποστῇ μικρὰν βλάβην κατὰ τὴν νυκτερινὴν τρικυμίαν καὶ ἀνελκυσθεῖσα ἐξηραίνετο ὅπως ἐπιδιορθωθῇ ἐν τούτοις ὁ κτήτωρ δὲν ἐφρόντιζε καὶ πολὺ περὶ αὐτοῦ, ἀλλ' ἔκειτο ἀπὸ πρωίας μέχρι ἐσπέρας εἰς βαθεῖαν μελαγχολίαν παραδεδομένος, μολὶς ἐλαμβάνων τὴν ἀπολύτως ἀναγκαίαν τροφήν καὶ εἰς πάντα λόγον ἀπαντῶν δι' ἐνὸς ναὶ ἢ ὀχι καὶ δι' ἐκείνου τοῦ ὀλίγου ἐνθαρρυντικοῦ μειδιάματος, τοῦ περιβάλλοντος τὰ χεῖλη τῶν παραφρόνων.

Οὕτως εὗρον αὐτὸν καὶ τὴν φορὰν ταύτην ἐξηπλωμένον ἐπὶ τῆς ἀπαλῆς χλόης μετὰ τὸ πρόσωπον, τὸ στῆθος καὶ τοὺς βραχίονας χρωματιζόμενα ὑπὸ τοῦ δύνοντος ἡλίου ὡς διὰ χρώματος ὀρειχάλκου· κατ' ἐπιφάνειαν ὡραία ἀθῶα μορφή τοῦ παραθαλασίου εἰδυλλίου, ἥτις ἀνεξίτηλος ἐνετυπώθη ἐν τῷ νῷ μου.

Ἡ Ἀγγελικὴ, ὑπὸ βαρείας μερίμνης περὶ τοῦ συζύγου ὠθουμένη, εἶχε κατέλθει καὶ θέσει τὸν μικρὸν Ἐδμόνδον ἐπὶ τῆς ράχews τοῦ πατρός, ὅπως ἀποσπᾷ τὸν ἐκ τῆς πνευματικῆς του ἀφαιρέσεως. Αἱ φαιδραὶ κραυγαὶ τῆς μικρᾶς βοστρυχώδους κεφαλῆς ἀνεμιγνύοντο μετὰ τῶν εὐθύμων φωνῶν τῶν πέραν λουομένων παιδίων, ὡς καὶ μετὰ τοῦ χαρίεντος γέλωτος τῶν παιζόντων τὴν σφαῖραν, ἀπετέλουν δ' ἀρμονίαν μαγευτικὴν, χωρὶς ἐν τούτοις μηδ' ἐπὶ στιγμὴν νὰ ἐξαγάγῃ τὸν ἄφρονον ἄνδρα ἐκ τοῦ ρεμβασμοῦ του. Οἱ ὀφθαλμοὶ τῆς Ἀγγελικῆς, ἥτις μετὰ χαρᾶς παρετήρει τὰς θελητικὰς κινήσεις τοῦ παιζόντος μικροῦ, ἐπληροῦντο δακρύων· αὕτη ἦτο ἡ τελευταία τῆς ἀπόπειρα· ἂν τοῦ Μόνδου ὁ γέλως οὐδὲν ἠδύνατο τότε, κατὰ τὴν γνώμην τῆς, οὐδὲν πλέον μέσον θεραπείας ὑπῆρχε διὰ τὸν ἀσθενῆ.

Ἀλλὰ κατὰ τὴν στιγμὴν ταύτην ἡ σκηνὴ μετεβάλλετο. Εἰς τὴν φρικτὴν κραυγὴν: «Ἐνα σκυλόφαρο, ἕνα σκυλόφαρο», τὴν ὑπὸ τινος τῶν λουομένων παιδίων ἐκβληθεῖσαν, ἐπηκολούθησεν ὑπόκωφος θόρυβος ἐν τοῖς κύμασι καὶ κραυγὴ ὡς ἀντιφώνησιν ὁ μόνος ἀγωνία δύναται νὰ ἐκβάλῃ ἐκ τοῦ ἀνθρωπίνου λάρυγγος. Μικρὸν κοράσιον, παίζον ἐπὶ στενῆς γλῶσσης γῆς, ἐτρόμαξεν ἐκ τῆς κραυγῆς, κατέπεσεν εἰς τὴν θάλασσαν καὶ πρὸ τῶν ὀφθαλμῶν τῆς μητρὸς του ἐξηφανίσθη ἐντὸς τῶν συγκρουομένων κυμάτων.

Ἐκπληξίς βαθεῖα ἀνέστειλε πρὸς στιγμὴν πᾶσαν ἐνέργειαν. Ἡ ἐμφάνησις τοῦ ἐπικινδύνου θαλασίου τέρατος εἰς τὰ ὕδατα ἐκεῖνα εἶνε τοσοῦτον σπανία καὶ διὰ τοῦτο ἔτι μάλλον φοβερά.

Ὅ,τι ὅμως δὲν ἐπετύγχανεν ὁ μικρὸς Μόνδος, τοῦτο κατάρθρωσεν ἡ ἀγωνιώδης κραυγὴ μιᾶς μητρὸς. Ὁ Πιώτης ἐστράφη ὡς ἡλεκτρισεῖς πρὸς τὸ μέρος τῆς δυστυχίας καί, ἀφ' οὗ ἐθεώρησε διὰ τοῦ ὀξυδερκοῦς ναυτικοῦ ὀφθαλμοῦ του τὴν κατὰστασιν τοῦ πράγματος, ὤρμησεν ὡς ταχύ βέλος τόξου, ἵνα μετ' ὀλίγα δευτερόλεπτα ἀπὸ τῆς πτώσεως τῆς κόρης ἐξαφανισθῇ καὶ αὐτὸς εἰς τὰ κύματα.

Ὁ βραχὺς χρόνος, ὁ μεταξὺ τῆς ἀναδύσεως αὐτοῦ, ἐφαίνετο ὡς αἰὼν· ἐν τούτοις ἀνέδυνεν ὑπὸ μυρίων εὐφροσύνων κραυγῶν χαιρετιζόμενος, διότι ἡ ἀγκάλη του περιέβαλλε τὸ σωθὲν παιδίον.

Τὴν ἐπακολούθησασαν διάχυσιν μητρικῆς χαρᾶς καὶ εὐγνωμοσύνης ἤκουσα μετὰ ὧτα βεθυμένα, οὕτω διατόρως ἐφώνει αὕτη ὄλη μου ἐν τούτοις ἡ προσοχὴ διηυθύνετο ἐπὶ τοῦ Πιώτη, ὅστις ἅμα ἀναβὰς ἐπὶ τῆς ἀκτῆς παρεῖχε μεγαλοπρεπὲς παράστημα μετὰ τὴν ἐλαφρὰν καὶ καλῶς ἀρμόζουσαν τῷ μυῶδει σώματί του ἐνδυμασίαν. Ὅχι, δὲν ἦτο πλέον ὁ αὐτὸς ἀνθρώπος ὁ πρό τινων ἔτι λεπτῶν περὶ ἑαυτοῦ καὶ τοῦ Θεοῦ ἀπελιπζόμενος! Εὐθυτενῆς ἐβάδιζεν ἐπὶ τῆς ἀμυδρῆς ἀκτῆς, ἐκτείνων τὸ εὐρὺ καὶ μέλαν στήθος του, ὥσει πρώτην φορὰν σήμερον ἀνέπνεε τὸν τερπνὸν τῆς οὐρανίου χώρας ἀέρα, μετ' ἀκτινοβόλων ὀφθαλμῶν ὁρῶν περὶ ἑαυτόν, ὥσει πρώτην φορὰν σήμερον ἔβλεπε τὰς λαμπρὰς τοποθεσίας τῆς εὐλογημένης ταύτης παραλίας!

Καὶ νῦν συνήντησε τὸ βλέμμα του τὸ μαγευτικώτατον καὶ λαμπρότατον ὃν τοῦ νεοκατακτηθέντος τούτου κόσμου, τὴν Ἀγγελικὴν, ἥτις μετὰ τὸν Μόνδον ἐν ταῖς ἀγκάλας ἄφρονος, τρέμουσα ἐκ συγκινήσεως, ἀγωνίας καὶ χαρᾶς, ἔσπευσεν εἰς συνάντησίν του. Ἀλλὰ τότε ἐξέπνευσε καὶ ὁ λόγος ἐπὶ τῶν χειλέων του· ἡ ἐντὸς του καταιγίς, ἡ ἐπὶ πολὺ παραγκωνιζομένη συζυγικὴ ἀγάπη, ἐζήτησε καὶ εὗρεν ἄλλην ἐκφρασιν, ἥς ἡ χρῆσις βεβαίως δὲν ἐπιτρέπεται παντὶ θνητῷ. Ὁ ἰσχυρὸς ἀνὴρ ἀνῆγειρε διὰ τῶν σιδηρῶν βραχιόνων του τὴν γυναῖκα καὶ τὸ παιδίον ὡς ἐν θριάμβῳ καὶ ταχύς ἐκίνησε μετὰ τοῦ πολυτίμου θησαυροῦ, ἐν ᾧ προσεῖλκυεν ἐφ' ἑαυτοῦ τὰ βλέμματα τοῦ περιέργου κόσμου.

Δὲν ἠθέλησα νὰ διαταράξω τὸν Πιώτην ἐν τῇ ἀνευρεθείσῃ εὐτυχίᾳ του καὶ διὰ τοῦτο τὸν ἐζήτησα ἀργὰ καὶ μολὶς περὶ τὴν ἐσπέραν. Ὅταν ἀφίχθην εἰς τὸν ἀλιευτικὸν οἰκίσκον ἐζωγραφίζετο ἔτι ἐπὶ τῶν χαρακτῆρων τοῦ Πιώτη ἀντανάκλασις χαρᾶς διὰ τὴν ἐπιτευχθεῖσαν διάσωσιν, ὡς «σημεῖον χάριτος τῆς ἐξευμενισθείσης Παναγίας»· ἀλλ' ἡ μελαγχολικὴ συστολὴ τοῦ στόματος προῦδιδεν ἀρκούντως ὅτι ἡ συνείδησις βαρέως ἐγκλήματος δὲν εἶχεν ἐντελῶς ἐξαφανισθῇ.

Διὰ τοῦτο, ἐν ᾧ διεκοίνουν αὐτῷ τὴν ἐπιστολὴν διὰ τοῦ ἐμφαντικωτέρου τρόπου, δὲν ἤμην ἴσως βέβαιος ἂν αὕτη ἠθελε κατορθώσῃ νὰ διασκεδάσῃ τὴν ἀμφιβολίαν ταύτην. Μετὰ συνδεδεμένους τὰς χεῖρας ἡ Ἀγγελικὴ καὶ μετ' ἀναπνοῆς βα-

ρείας, ἀντηχούσης ὡς στεναγμός, ὁ Πιῶ-της, ἤκουον τὴν χαρμύσυνον ἀγγελίαν· καὶ ὁ μὲν ἔσφιγξε τὴν χεῖρά μου ἰσχυρώτατα, ἡ δὲ νεαρά γυνὴ ἐν τῇ ἐγκαρδίῳ της χαρᾷ προσέφερε μοι εἰς ἀσπασμὸν τὰ δροσερά της χεῖλη. Τὸ βλέμμα μου συνήντησε τὸν Πιῶτην, ἀλλ' οὗτος ἐθεώρει μειδίων ὡς ἀνθρώπος πανευδαίμων, ἐκ νόσου ἰαθείς.

Ἐσπέρας ἔτι τινὰς διήλθον ὑπὸ τὴν στέγην του, καὶ μάλιστα ὅταν ἡ καταιγὶς καὶ ἡ βροχὴ καθίστων ἀδύνατον τὴν ἐν ὑπαίθρῳ διαμονὴν καὶ ἡ τῶν στοιχείων ἐξέγερσις ἐπηύξανε τὴν ἐπιθυμίαν τῆς ἡσύχου εἰρήνης οἰκογενειακῆς ἐστίας, ἀπέναντι τῆς θέας πλήρους ἀνθρωπίνης εὐτυχίας.

Πλήρης ἀνθρωπίνη εὐτυχία; Ναί, ὑπάρχει τοιαύτη, ὅσον καὶ ἂν ἀντιλέγωσιν οἱ δυσοίωνοι, ἐν μεγάροις καὶ καλύβαις. Καὶ οὐδενὶ τούτων ἤθελον ἐπιτρέψῃ ν' ἀμφιδάλῃ περὶ ταύτης, ἀπέναντι τοῦ διττῶς ἰαθέντος Ὁθέλλου μου.

Καὶ αὕτῃ μάλιστα ἀναμιμνήσκει μοι πάντοτε τὴν ἀκμαίαν καὶ ἡλιοκαῆ αὐτοῦ μορφήν, ἀναμέσον τοῦ πυκνοῦ καὶ ἡρέμου κόλπου, ὅταν ἡ θνήσκουσα φύσις καταπληροῖ τὴν καρδίαν μου δι' ἀπαισιῶν προαισθήσεων, αὕτῃ μοι ἐπαναφέρει ἐντὸς τοῦ δωματίου μου τὸν θερινὸν ἥλιον καὶ τὸν ἐαρινὸν ἀέρα, ὅταν οἱ κορακίαι ἀγγέλουσι τοῦ χειμῶνος τὴν ἀφίξιν καὶ ἡ καταιγὶς ἐκσπενδονίζει ἐπὶ τοῦ παραθύρου μου μεμαραμμένα φύλλα.

Π. Δ. ΤΥΤΣΕΚΛΗΣ

ΤΕΛΟΣ

Η ΦΗΓΟΣ

Λιτήγημα

Ὁ γέρω Μανῶλης εἶνε ἀνθρώπος, ὅστις πάντοτε ἀκούεται ὅ,τι καὶ ἂν λέγῃ. Εἶνε ἀνθρώπος, ὅστις πολλὰ εἶδε καὶ πολλὰ ἤκουσεν.

Ἡμέραν τινὰ, ἐπωφεληθέντες τῆς ἐορτῆς, παρηκολουθήσαμεν αὐτὸν ἐξερχόμενον εἰς τὸν συνήθη του μακρυνὸν περίπατον, ἐσπεύσαμεν τὸ βῆμα καὶ προφθάσαντες τὸν ἐχαιρετίσαμεν. Ὡ, εἶνε λίαν εὐπροσῆγορος ὁ γέρω Μανῶλης· τὸν ἐρωτήσαμεν ἂν ἔχῃ ἐργασίαν, ἐκεῖνος δὲ μὰς εἶπεν, ὅτι κάμνει τὸν τακτικόν του περίπατον.

Τότε τὸν παρεκαλέσαμεν νὰ δεχθῇ τὸν καφέ, τὸν ὁποῖον ἐπεθυμοῦμεν νὰ τῷ προσενέγκωμεν. Ἐδέχθη ὁ γέρω Μανῶλης καὶ μὰς ἡκολούθησεν εἰς τι καφενεῖον, ἐκεῖ ποῦ ἱδρυμένον ἔξω τοῦ χωρίου.

— Τί τὰ θέλετε, ἔχωμεν μεγάλην ἐπιθυμίαν, τῷ εἰπώμεν, ἀμὰ ἐκαθήσαμεν παρ' αὐτόν, νὰ ἀκούσωμεν κἀνένα ἀπὸ τὰ ἀληθινὰ σου παραμύθια. Τὰ λέγεις μὲ πολλὴν νοστιμάδα· εἶνε δυνατόν, μπάμπια Μανῶλη, νὰ μὰς κάμῃς αὐτὴν τὴν χάριν;

— Εὐχαρίστως, παιδιὰ μου, μὰς εἶπε, καὶ τώρα ἰσχυ-ἰσχυ ποῦ εἶδα ἐκεῖνο ἐκεῖ τὸ χονδρόξυλο ποῦ βλέπετε μεσ' ἑς τὴ γῆ

χωμένο, θυμήθηκα ἕνα καλὸ παραμῦθι, ἀλλὰ μὲ τὴ συμφωνία νὰ πιούμε καὶ ἄλλο κρασάκι.

Ὁ γέρω Μανῶλης τὸ ἡγάπα ὀλίγον τι, ἡμεῖς δὲ εὐχαρίστως ἐδέχθημεν νὰ τῷ προμηθεύσωμεν ὅ,τι ἀπῆται.

— Τώρα, ἀμέσως, εἶπεν ὁ μὲθ' οὐ συνεβαδίζομεν, καὶ σὲ εὐχαριστοῦμε μάλιστα, μπάμπια Μανῶλη, ποῦ θὰ μὰς διασκεδάσῃς.

Ὁ γέρω Μανῶλης ἐκάθησεν ἐπὶ τῶν χόρτων, ὡς συνήθιζεν, ἡμεῖς δὲ, ἀκολουθοῦντες τῷ παραδείγματι ἐκείνου, ἀπωθήσαμεν τὰ προσενεχθέντα ὑπὸ τοῦ ὑπηρετοῦ σκαμνία καὶ ἐκαθίσταμεν ὡς αὐτός. Ἦρχισε δὲ οὕτω:

— Ποῖος δὲν ἐγνώριζε τὴν γηραιὰν φηγόν, ἥτις ἡγείρετο ἐν μέσῳ τῆς ὁδοῦ, εἰς ἀπόστασιν βολῆς πυροβόλου ἀπὸ τοῦ χωρίου, δικαίως ἤμπορεῖ κανεὶς νὰ τὴν παρομοιάσῃ πρὸς ἕνα τῶν τῆς ἀρχαιότητος Θεῶν, τῶν καθιερωμένων εἰς φύλαξιν τῶν ὁρίων. Αὕτη ἡύχετο τῷ ἐρχομένῳ ξένῳ, τὸ καλῶς ὤρισε, αὕτη ὁμοίως ἀπέτεινε τελευταία τὸν χαιρετισμὸν πρὸς τὸν εἰς ὁδοπορίαν ἐκκινουῦντα χωρικόν.

Τίς δὲν τὴν ἡγάπα; Τὰ παιδιὰ καθ' ἐκάστην ἐσπέραν ἐξερχόμενα τοῦ σχολείου τῶν ἔσπευδον νὰ παίξωσι περὶ τὸν γηραιὸν κορμόν της. Ὅτε δὲ ἤρχετο ἡ πανήγυρις τοῦ χωρίου, ὅλα τὰ παληκάκια ἐχόρευον ὑπὸ τὴν σκιάν, οἱ δὲ κατὰκοποι γέροντες ἀνεπαύοντο ἐπὶ τῶν κεκυρτωμένων ριζῶν της. Ἀλλὰ δὲν ἦτο ἀπλοῦν τι δένδρον διὰ τὸ χωρίον ἦτο ἡ Φηγός. Συμμετεῖχε τοῦ κοινοῦ βίου καὶ ὅπως δὲν δύναται τις νὰ ἐννοήσῃ ἐκκλησίαν ἀνευ κωδωνοστασίου, οὕτω καὶ τὸ χωρίον ἀνευ αὐτῆς. Πολλοὶ ἀπέδιδον εἰς αὐτὴν εὐεργετικὴν δύναμιν· ἡ καταιγὶς, χάρις αὐτῇ, δὲν προσέβαλε τοὺς ἀπερίττους οἰκίσκους, ὁ δὲ σύμπικνος θόλος της δὲν ἀφινε τὸν κακὸν ἀέρα νὰ φέρῃ τὸν πυρετὸν εἰς τὸ χωρίον.

Ἐγνώριζε πολλὰ τοῦ χωρίου, διότι ἡ ἡλικία της ἠριθμεῖτο κατὰ αἰῶνας. Οἱ γέροντες δὲν τὴν εἶδον νὰ μεγαλώσῃ, οὔτε οἱ νεώτεροι ἐκείνων. Γενεαὶ ἀνθρώπων παρήρχοντο, ἐνῷ αὕτη ἔμεινε ἡ ἰδίᾳ· ἐκείνων μὲν ἐλεύκαζεν ἡ κόμη, ἐνῷ αὕτη πάντοτε περιεβάλλετο ὑπὸ πρασιᾶς· ἡ μεγαλειτέρα ἐκείνων ἱστορία, παραβαλλομένη πρὸς τὴν παράδοσιν, ἥτις ὕφιστατο περὶ αὐτῆς, οὐδὲ τὸ πολοστημόριον δὲν ἦτο. Ἀπέναντι τῆς αἰωνιότητος ἦν μία ὥρα ὁ βίος ἐκείνων. Τούτου ἕνεκα δεισιδαίμων σεβασμὸς κατεῖχε πάντας πρὸς τὴν φηγόν, ὅχι διότι ἦτο καλοκαμωμένη, τούναντίον ρωγμῶν ἐπιμήκεις διέσχίζον τὸν κεκυρτωμένον φλοιὸν της· ὁ κορμός της παρὶστα ἀπεξηραμένον μέτωπον, ἀλλὰ τὸ ἐπερχόμενον ἔαρ ἡκτινοβόλει ἐπὶ τοῦ ἐκατοντούτου, εἰς δὲ τὸ γῆρας τοῦτο ἀπετυπούτο ἡ μεγαλοπρέπεια. Κισσώδης μανδύας ἡπλοῦτο περὶ τὸν φλοιὸν μέχρι τῆς ἀμαυρᾶς κορυφῆς της, οἱ πλησιέστεροι κλώνες συνέπλεκον τοὺς στεφάνους των, ἐνῷ ὑπὲρ τὴν ὁδὸν ἐξετείνοντο μεγαλοπρεπῶς οἱ κλάδοι, ὥσπερ ἐμελλον νὰ εὐλογήσωσι. Πάντοτε γόνιμος ἡ γραῖα, πάντοτε νεάζουσα, ἔσειε κατὰ τὴν

διεϋθύνσιν τῶν τεσσάρων ἀνέμων τοῦ ὀβλαστούς, ὁ δὲ ἥλιος ἐπὶ τῶν κλαδίσκων της ἐπέχεε τὴν ραδινὴν λαμπρότητα μειδιάματος.

Ἡ ἐπιβάλλουσα ἀπλότης αὐτῆς ἐπέβαλε σέβας. Ἐν αὐτῇ διεωρατο ὁ προστάτης ἀρχὼν· τοῦτο δὲ διότι τὸ δένδρον ἐν τισὶ ὑπέρτερον ἐστὶ τοῦ ἀνθρώπου· μάτην ὁ νῶτος τεντώνεται πρὸ τοῦ γίγαντος. Τὰ φύλλα του μακρότερον ἀτενίζουσιν ἢ οἱ ἡμέτεροι ὀφθαλμοί, πανταχόθεν ἐπιχέει τὴν ζωογόνον αὔραν, ἀλλ' ἐνῷ τὰ πάθη ἐλαττοῦσι τὸν μὲν, ὁ γενναῖος χυμὸς διατρέφει τὸν ἕτερον. Ὁ μὲν πρῶτος ἐξαφανίζεται πολλάκις πρὶν ἢ σημάνη ἡ ὥρα τῆς φρονήσεώς του, τὸ δεύτερον ὅμως τηρεῖ ἐν ἑαυτῷ τὰ τοῦ παρελθόντος μαθήματα. Τὸ δένδρον οὐδέποτε ἔχει τοῦ ἀνθρώπου ἀνάγκην, ἀλλ' οὗτος δὲν παύεται ζητῶν βοήθειαν ἀπὸ τοῦ δένδρου, ἀπὸ τῆς ἡλικίας, καθ' ἣν χρειάζεται τὸ διὰ τὴν κοιτίδα του ξύλον μέχρι τῆς στιγμῆς καθ' ἣν ὑπνώττει μεταξὺ τῶν τεσσάρων σανίδων τοῦ φρετέρου του.

Ἡ φηγὸς τοῦ χωρίου ὑπέφερε τοὺς μηχανηρισμοὺς ἐνὸς σοφοῦ, ὡς λέγουσι. «Εἰμί βασιλεὺς», ἐφώνει οὗτος, «ἐνῷ σὺ ἀπλοῦν τι ἀντικείμενον εἶσαι». Ἡ φηγὸς πῶς νὰ τῷ ἀποκριθῇ; Ἀφῆκε τὸν ὑπερόπτην σοφὸν νὰ τοποθετηθῇ ὑφ' ἑαυτὴν καὶ ν' ἀναπτύξῃ τὴν ἀνθρωπίνην ἐπιστήμην του, ἡρέκεσθη δὲ μόνον νὰ ρίξῃ ἐπ' αὐτοῦ λεπτὸν ξηρὸν κλάδον. Ἄλλο τίποτε. Ἐκ τῆς πτώσεως τούτου αἱ διόπτραι του συνετρίβησαν, ὁ δὲ ἀνὴρ οὐδὲ κἄν τὴν ἐπὶ τῶν χαρτίων του ξένην γνώμην ἠδυνήθη νὰ διακρίνῃ. Χωρικός τις ἐκείθεν διερχόμενος τῷ ἠρώτησε τί ὥρα ἦτο· ἀλλὰ τὸ ξηρὸν τεμάχιον τοῦ ξύλου προσέπεσεν ἐν τῇ πτώσει του ἐπὶ τοῦ ὥρολογίου του, ὅπερ ἐσταμάτησε. «Δὲν ἤξεύρω», εἶπεν ὁ σοφός· ὁ χωρικός τότε ἔτεινε τὴν χεῖρα. Τὸ δένδρον διὰ τῶν μηχανομένων κλάδων του ἐσημείωνεν ἐπὶ τοῦ ἐδάφους τὴν ὥραν. Ὁ ἀληθὴς σοφὸς ἦν τὸ δένδρον.

Πολὺ καλὴ ἦν ἡ τοῦ προαστείου φηγός. Ἀμα ὁ Ἀπρίλιος ἔσπειρε τὰ πρῶτα ἀνθὴ ἐν τῇ ἀναπρασινίζουσῃ χλόῃ αὕτη συνεχάλει παρ' ἑαυτὴν τὰ πτηνά. Ἡ βαλσαμώδης ὁσμὴ τῶν καλίκων της καὶ ἡ ἡδύτης τοῦ ψιθύρου της ἐκάλουν εἰς ἀπόλαυσιν τῆς ἐαρινῆς τέρψεως, οἱ βλαστοὶ αὐτῆς ἦσαν εἰς τὴν διάθεσιν τῶν νέων ἐρώτων. Ἡ κίσσα ἐκτίζε τὴν φωλεάν της ἐπὶ τοῦ κλάδου, ὁ δὲ σπίνος ὕφαινε τὸ βρύον καὶ τὸν χνοῦν ἐπὶ ἀδιοράτου ἀγρώστους. Ἡ γηραιὰ φηγὸς ἐθεώρει τοὺς προσφιλεῖς αὐτῇ ξένους μετ' ἀρρήτου χαρᾶς καὶ περιεκάλυπτεν αὐτούς, ὅπως τοὺς εὐαρεστήσῃ διὰ νέου φυλλώματος. Τὸ ἄστυλον ἦν ἡσυχον, καὶ ὅμως αὕτη ἡγρύπνει. Οὔτε ὁ ἱέραξ, οὔτε τὸ ἔντομον ὑπετίμουν τὴν ἀξίαν τῆς ιδιότητός του αὐτῆς· ἡ ἀλώπηξ ἐγνώριζεν ὅτι ἡ φηγὸς ὑπερησπίζετο κάλιον τὰ πουλάκια, ὡς ὁ ἀνθρώπος τὰς ὀρ-